

Rapportage:

Beschermd Wonen Parkstad

Opbouw van het taakgericht budget

Auteur(s)	Nico Dam en Ilco Toebes
Opdrachtgever	programmamanager herijking Beschermd Wonen Parkstad
Kenmerk	ND/22/0974/kpbwps
Publicatiedatum	29 juni 2022
© Bureau HHM	

Inhoud

Achtergronden	3
Kostprijsmodel.....	4
Taakgerichte bekostiging	5
1. Maandsalaris en inschaling.....	5
2. Opslagen.....	7
3. Sociale Lasten.....	8
4. Opslag overhead	9
5. Productiviteit.....	10
6. Risico-opslag.....	11
7. Overige kosten	12
Regionale capaciteit en inzet per cliënt	14
Taakgericht budget.....	14
Bijlage 1: berekening ORT.....	15
Bijlage 2: Beschrijving van de kosten die onder de overhead zijn gerekend ...	16

De zeven gemeenten in de regio Parkstad werken samen aan de voorbereidingen op de 'doordecentralisatie' van Beschermd Wonen en de invoering van het woonplaatsbeginsel en een nieuw, objectief verdeelmodel. Op verzoek van de regio heeft bureau HHM dit voorstel uitgewerkt voor de opbouw van het lumpsumbudget voor de bekostiging van beschermd wonen vanaf 2023, vanuit de toepassing van het begrip 'reële tarieven'.

Achtergronden

In navolging van het advies van de Commissie Dannenberg¹, over de toekomst van beschermd wonen, wordt in de regio Parkstad toegewerkt naar de doordecentralisatie van de verantwoordelijkheid voor deze vorm van ondersteuning. In aanloop naar de beoogde nieuwe situatie, hebben de zeven gemeenten in de Parkstad een gezamenlijke regionale visie en een uitvoeringsprogramma voor 2021/2022 opgesteld. Onder de titel 'Samen Thuis' is dit uitgewerkt in concrete activiteiten voor de periode 2023-2026.

In dit kader worden de contractuele afspraken herzien met de aanbieders van de verschillende varianten van de ondersteuning onder de noemer beschermd wonen (intramuraal, ambulante en een tussenvariant). Daarbij willen de gemeenten toewerken naar het maken van afspraken met uiteindelijk één, veelkleurig samenwerkingsverband waarin alle mogelijke en benodigde vormen van ondersteuning zijn geborgd. Daarbij wordt toegewerkt naar een taakgerichte bekostiging van dat samenwerkingsverband. Aan bureau HHM is gevraagd een aanpak te begeleiden om tot een virtueel opgebouwde taakgerichte subsidie (lumpsum) te komen, vanuit de beginselen van de "AMvB Reële Tarieven".

Deze AMvB verplicht gemeenten om bij de professionele ondersteuning in het sociaal domein reële tarieven te hanteren. In dit wettelijk kader is een lijst opgenomen van kostprijselementen op basis waarvan de gemeente het tarief dient te bepalen. Het begrip 'reëel' weerspiegelt de (goede) verhouding tussen de prijs voor de levering van een voorziening en de eisen die worden gesteld aan de kwaliteit van diezelfde voorziening in de betreffende gemeente of regio.

Wanneer een tarief 'reëel' is, is niet in de AMvB bepaald; dat is en blijft een keuze van de gemeenten. Belangrijke toetssteen hierbij is dat het tarief tot stand komt in een transparant proces naar/met de aanbieders en dat het tarief herleidbaar en herkenbaar is. Daarom maakt consultatie en dialoog met aanbieders onderdeel uit van het proces om tot reële tarieven te komen, hiermee wordt inzicht in de regionale uitvoeringspraktijk verkregen.

In deze notitie beschrijven we de opbouw van dat virtuele budget vanuit de verschillende elementen die in de AMvB zijn beschreven. Deze notitie is opgesteld aan de hand van een algemeen kostprijsmodel voor de opbouw van tarieven in het gemeentelijk sociaal domein. Dit is gebeurd met behulp van brongegevens van buiten de regio, landelijke benchmarks en uitkomsten van vergelijkbare trajecten elders in het land. Er is geen uitvraag gedaan onder de huidige gesubsidieerde aanbieders. Deze notitie is ingebracht bij de dialoogsessies met aanbieders die in Parkstad worden gehouden, ter toetsing van de hier beschreven uitgangspunten aan de regionale uitvoeringspraktijk.

Gevolgd aanpak

Deze notitie is in concept besproken met vertegenwoordigers van de gemeente (financieel en beleidsinhoudelijk). De doorrekening die uiteindelijk

¹ [Van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis \(VNG, november 2015\)](#)

wordt gemaakt om tot een taakgerichte subsidie te komen, wordt mede gebaseerd op kenmerken van de feitelijke situatie in de regio. Er wordt gewerkt aan een meerjarige businesscase waarin alle relevante factoren tot een taakgericht budget voor de komende jaren worden doorgerekend. Daarom is de consultatie van aanbieders over de uitgangspunten in deze notitie een eerste stap op weg naar gedragen uitkomst, die nodig is voor realisatie van de regionale visie over Beschermd Wonen in Parkstad.

Deze tweede versie van de opbouw van het budget voor Beschermd Wonen in Parkstad is gemaakt naar aanleiding van de consultatie van de aanbieders. Dat betreft de opmerkingen die gemaakt zijn tijdens de bijeenkomst op 2 juni en de reacties die nadien zijn ontvangen. De uitkomsten van de consultatieronde zijn besproken met de gemeenten en op 23 juni gepresenteerd aan de aanbieders. Daarna is deze rapportage opgesteld.

Disclaimer

Deze notitie is onderdeel van een stapsgewijze aanpak om tot een reëel taakbudget voor Beschermd Wonen in Parkstad te komen. De inhoud van deze notitie is concept en geschreven om reflectie bij aanbieders in de huidige regionale uitvoeringspraktijk op te halen. De uiteindelijke keuzes kunnen anders uitpakken dan hier beschreven. Het is aan de Colleges van de gemeenten om definitieve besluiten te nemen. Derhalve kunnen aan deze notitie geen rechten worden ontleend.

Kostprijsmodel

Om te komen tot reële opbouw van het taakbudget dat alle kosten van Beschermd Wonen omvat, maken we gebruik van onderstaand kostprijsmodel. Bij elk van de parameters geven we in de navolgende paragrafen een beschrijving van de waarden die we voor beschermd wonen in de regio Parkstad voorstellen.

Parameter	Omschrijving
Inschaling (1)	Dit betreft zowel de functiemix van personeel in de directe ondersteuning, als vertaling van de kwaliteitseisen voor een bepaalde dienst of product. Hierbij kan een combinatie worden gemaakt van verschillende cao's en verschillende functieniveaus. Bij Beschermd Wonen wordt soms onderscheid gemaakt naar het personeel dat voor de 'woonzorg' op de groep wordt ingezet en het personeel dat de individuele ondersteuning biedt.
Opslagen (2)	Hierbij gaat het om reguliere opslagen op het salaris bij de gekozen functieniveaus, zoals vakantietoeslag, eindejaarsuitkering, en de onregelmatigheidstoeslag.
Sociale lasten (3)	Dit betreft de werkgeverslasten, zoals de verschillende verplichte sociale verzekeringen, pensioenpremie, etc. Deze kunnen per cao verschillen.
Overhead (4)	Hierbij gaat het om een opslag voor de kosten van de organisatie waarin het personeel dat de behandeling/ondersteuning biedt, werkzaam is. Vaak onderverdeeld in personele overhead (de kosten van overig personeel, zoals management, staf, beleid, administratie, etc.) en de overige kosten (alle overige, materiele kosten).
Productiviteit/ declarabiliteit (5)	Dit betreft een correctie op de kosten van een medewerker in de directe ondersteuning voor niet-productieve uren. Vaak als het jaarlijks aantal werkbare en declarabele uren waardoor de totale jaarlijkse kosten per fte worden gedeeld. Hierin zit bijvoorbeeld een correctie voor vrije dagen, feestdagen, algemene tijd, werkoverleg, ziekteverzuim, etc.
Risico-opslag (6)	Ook wordt een opslag toegevoegd voor de financiële risico's. Alle overige elementen hebben betrekking op de feitelijke

Parameter	Omschrijving
	kostprijs; deze parameter waarborgt de continuïteit van de organisatie.
Overige kosten van de voorziening (7)	Voor beschermd wonen gelden aanvullende kosten, gekoppeld aan de voorziening. Bijvoorbeeld de kosten van de stenen (huur, onderhoud, afschrijvingen, rente, etc.) en de kosten van het hotelmatige voorzieningen (schoonmaak, levensonderhoud, maaltijden, recreatie, etc.). Ook de kosten van eventuele beveiliging, nachtelijk toezicht, bereikbaarheid, beschikbaarheid enz. worden zo nodig in deze component verdisconteerd. De waarde van deze component drukken we uit in een vast bedrag per verblijfsdag.

Tabel 1: Algemeen kostprijsmodel voor het sociaal domein

Een belangrijk aandachtspunt bij dit model is dat de beschreven parameterwaarden dienen als een onderlegger voor de bepaling van reële tarieven. Het zijn geen eisen/normen waaraan de zorgaanbieders zich moeten houden bij het bieden van beschermd wonen!

Taakgerichte bekostiging

Er wordt in de regio toegewerkt naar één taakgerichte subsidie, die de regio beschikbaar wil stellen aan het beoogde samenwerkingsverband voor de hele taak 'beschermd wonen' in de regio. Om, naast het budget voor de uitvoering van beschermd wonen, tot het budget voor de hele taak te komen, zijn er nog enkele overige parameters relevant. Deze zijn nog niet uitgekristalliseerd en worden later verwerkt in een meerjarige businesscase op basis waarvan de taakgerichte subsidie in de contractperiode jaarlijks kan worden bijgesteld.

Parameter	Omschrijving
Transformatie effecten	Dit betreft de verwachte effecten die in de komende jaren kunnen (moeten?) gaan optreden als gevolg van de taakgerichte aansturing. Deze effecten liggen in lijn met de regionale visie 'Samen Thuis' en de landelijke adviezen van 'Dannenbergh'. Aard en inhoud van deze effecten zijn nog niet beschreven;; deze worden straks verwerkt in de meerjarige businesscase.
Kosten van innovatie	Om de beoogde transformatie-effecten te realiseren, dient mogelijk een vernieuwing van de dienstverlening worden doorgevoerd. De kosten van innovatie worden via de taakgerichte subsidie aan het samenwerkingsverband beschikbaar gesteld en in de businesscase opgenomen.
Uitvoeringskosten	Tot slot verwachten we dat het gezamenlijk werken aan transformatie door aanbieders binnen het samenwerkingsverband, en wellicht met specifieke onderaannemers, vraagt (tijdelijk) om extra uitvoeringskosten. Dit kan ook betrekking hebben op meerkosten, doordat het samenwerkingsverband enkele taken van de gemeenten kan gaan overnemen. Deze kosten worden eveneens in de businesscase opgenomen.

Tabel 2: Overige parameters tbv het taakgerichte budget voor Beschermd Wonen in Parkstad

1. Maandsalaris en inschaling

De tarieven worden opgebouwd vanuit de professional die de gevraagde inzet (woonzorg, individuele begeleiding, dagbesteding) levert. Dit kunnen verschillende typen professionals betreffen, die vanuit meerdere cao's worden ingeschaald. Bij de doorrekeningen maken we gebruik van de salarissen die gemiddeld over heel 2023 van toepassing zijn.

Cao-mix

Voor beschermd wonen zijn doorgaans drie cao's van toepassing. Aanbieders die zijn aangesloten bij verschillende cao's kunnen dezelfde diensten leveren. Daarmee dient een reëel tarief te zijn gebaseerd op meerdere cao's. De (overigens relatief geringe) verschillen tussen de cao's worden in de verschillende parameters gemengd volgens de volgende verhoudingen:

- Cao Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ): 50%
- Cao Sociaal Werk (SW): 25%
- Cao Gehandicaptenzorg (GHZ): 25%

Bron:

Deze indeling is gebaseerd op onderzoek naar de praktijk van beschermd wonen in andere regio's en aldaar getoetst met aanbieders.

Salarisniveau

Bij de verschillende diensten (producten) kunnen medewerkers worden ingezet met een verschillend opleidingsniveau en bijpassend salaris. Op grond van de productbeschrijvingen van de regio constateren we dat met name inzet op MBO-3, MBO-4 en HBO niveau aan de orde is. In de volgende tabel geven we aan welke salarisschalen uit de vier cao's hierbij volgens ons van toepassing zijn.

niveau	Cao GGZ en Cao GHZ,	Cao SW
MBO (niveau 3)	FWG30 (50%), FWG35 (50%)	schaal 4 (50%), schaal 5 (50%)
MBO (niveau 4)	FWG40 (50%), FWG45 (50%)	schaal 6 (50%), schaal 7 (50%)
HBO	FWG50 (80%), FWG55 (20%)	schaal 8 (80%), schaal 9 (20%)

Tabel 3: Inschaling per opleidingsniveau per cao voor professionals in beschermd wonen

Bron:

Deze indeling is gebaseerd op analyse van personeelsadvertenties, functieboeken bij de verschillende cao's en uitkomsten van vergelijkbare trajecten elders.

Inschaling

Omdat niet elke hulpverlener op de hoogste trede (periodiek) binnen de schaal wordt uitbetaald, rekenen we steeds met **93% van het maximum**, dat is het salaris dat hoort bij de hoogste (reguliere) trede van de aangegeven salarisschaal. Daarmee komt het rekensalaris in het tarief uit op ongeveer het derde kwartiel van elke salarisschaal.

Bron:

Deze waarde werd door KPMG gevonden in 2014, na een breed onderzoek bij aanbieders naar de kostprijzen van de dienstverlening die vanaf 2015 naar de gemeenten is gedecentraliseerd en nadien in vele trajecten bevestigd. Dit percentage weerspiegelt bij een organisatie met een normaal personeelsverloop de verhouding tussen blijvend personeel dat jaarlijks hoger wordt ingeschaald en nieuwe medewerkers die lager ingeschaald worden. Hoewel het onderliggend onderzoek al een aantal jaar oud is, vormt deze uitkomst naar onze overtuiging nog altijd een goede bron voor de inschatting voor het gemiddelde salaris.

Prijspeil 2023

Om het kostprijsmodel met een actueel salaris te kunnen vullen, kijken we naar de betreffende cao's, die alle drie recent zijn aangepast. We rekenen met de salarissen zoals die in heel 2023 van toepassing zijn. Voor de indexatie naar 2024 en volgende jaren, hanteert de regio een methodiek die in de verordening Maatschappelijke Ondersteuning is vastgelegd.

Functiemix

Tot slot kijken we welk functieniveau van toepassing is bij de verschillende onderdelen van beschermd wonen die in de Parkstad van toepassing zijn:

- **Woonzorg**
Dit betreft de inzet tbv de groepsactiviteiten op de locatie waar cliënten beschermd wonen. Deze medewerkers zorgen voor het leefklimaat op de locatie en begeleiden de cliënten bij de dagelijkse bezigheden.
- **Individuele begeleiding**
Dit betreft de inzet tbv het realiseren van de specifieke begeleidingsdoelen van de cliënten. Dit betreft de individuele aandacht die aan de cliënten wordt besteed.
- **Ambulante begeleiding**
Dit betreft de inzet van professionals die deze begeleiding bieden aan de cliënten die niet bij de aanbieder wonen. Dit zijn derhalve zelfstandig werkende professionals.
- **Dagbesteding**
Dit betreft de begeleiders van de dagbesteding, dat onderdeel uitmaakt van het arrangement voor de cliënten die bij de aanbieder verblijven.
- **Toezicht**
Dit betreft de medewerker(s) die buiten de reguliere uren beschikbaar zijn om te kunnen optreden wanneer zorg en veiligheid daar om vragen. Hierbij maken we onderscheid naar twee varianten:
 - 1 *Wakende wacht*
Op de locatie waar cliënten verblijven, is 's nachts iemand aanwezig om in gevallen van nood direct aandacht te kunnen geven aan de cliënten.
 - 2 *Bereikbaarheid*
Voor overige varianten is iemand op afstand beschikbaar in de vorm van een bereikbaarheidsdienst.

Voor de doorrekening gaan we uit van de volgende functiemixen:

Onderdeel	MBO-3	MBO-4	HBO
Beschermd Wonen, woonzorg	20%	60%	20%
Beschermd Wonen, begeleiding		60%	40%
Ambulante begeleiding		50%	50%
Dagbesteding		80%	20%
Toezichtsfuncties	100%		

Tabel 4: Uitwerking functiemix voor beschermd wonen in de regio Parkstad

Bron:

Deze indeling is gebaseerd op de uitkomsten van beschrijvingen van beschermd wonen elders in het land en op actuele vacatures.

2. Opslagen

De vakantietoeslag en de eindejaarsuitkering worden rechtstreeks uit de cao's afgeleid. Voor de Onregelmatigheidstoeslag is een berekening nodig (zie bijlage 1).

Parameter	Waarden	Toelichting
Vakantie	8%	Dit is in alle cao's gelijk.
Eindejaar	8,33%	Dit is in alle cao's gelijk.
Onregelmatigheid	14,6% 45,1%	Dit is de opslag voor ORT zoals die van toepassing voor de woonzorgbegeleiders bij begeleid wonen. Dit is de opslag die van toepassing is bij het nachtelijk toezicht.

Tabel 5: Uitwerking opslagen

Onregelmatigheidstoeslag (ORT)

De inzet van woonzorgbegeleiders bij Beschermd Wonen omvat alle uren van 07:00 – 22:00, gedurende alle dagen van de week. Dit betekent dat hiervoor een toeslag voor de inzet buiten de reguliere uren² wordt gehanteerd. Gedurende de nachtelijke uren (22:00 – 07:00) is een toezichthouder aanwezig. Zie daarvoor de opbouw in paragraaf 7. Dagbesteding vindt plaats binnen de reguliere werkuren, zodat daarvoor geen ORT aan de orde is.

3. Sociale Lasten

De opslag sociale lasten is met name gebaseerd op de wettelijk verplichte percentages. De invoering van de Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB, 2020) heeft geleid tot differentiatie in de premies voor de WW. We rekenen met de aanname dat 85% van de medewerkers van de zorgaanbieders een aanstelling voor onbepaalde tijd heeft. Er is ons geen onderzoek bekend waaruit een reëel beeld is af te leiden over de verhouding vast/flex. Wel is bekend dat de cao-partners in de zorg hebben aangegeven ernaar te streven dat aan het einde van de looptijd van de cao 90% van alle medewerkers een dienstverband voor onbepaalde tijd heeft.

Daarnaast is een opslag toegevoegd voor de transitievergoeding die in de WAB is aangepast. Dit betreft de uitkering die wordt gegeven aan medewerkers waarbij op verzoek van de werkgever de aanstelling wordt beëindigd (ook als die aanstelling tijdelijk was). De hoogte van deze opslag is bepaald op basis van de volgende aspecten:

- de inschatting dat jaarlijks 15% van alle contracten aflopen of worden beëindigd op verzoek van de werkgever (gebaseerd op de verhouding vast/flex);

- de inschatting van aanbieders in vergelijkbare trajecten dat bij een derde van alle aflopende contracten een transitievergoeding aan de orde;
- hoogte van de vergoeding is een derde van een maandsalaris per volledig gewerkt jaar, dat is (1/3/12 =) 2,78%.

Vanaf dit jaar wordt bij het bepalen van de sociale premies onderscheid gemaakt naar grote en kleine organisaties. Omdat wij geen specifieke informatie hebben over de partijen in de regio Parkstad, gaan wij uit van een verdeling van 85% grote organisaties (met >25 fte), waarvoor een hogere premie wordt vastgesteld en 15% kleine organisaties (t/m 25 fte). De werkgeverspremies komen daarmee uit op een totaal van **19,06%** (zie tabel 6).

Daarnaast wordt een pensioenpremie toegevoegd, gebaseerd op het percentage dat PWZF vanaf 2022 toepast. De pensioenpremie is een combinatie van de premie voor het ouderdomspensioen (OP) en het arbeidsongeschiktheidspensioen (AP). De helft van de totale premie komt voor rekening van de werkgever. Dit leidt tot een bijdrage voor pensioenlasten voor de verschillende professionals van **gemiddeld 9,4%**.

Component sociale lasten	2022	
WAO/IVA/WGA basispremie (Aof) incl. toeslag kinderopvang, KLEIN	15%	5,99%
WAO/IVA/WGA basispremie (Aof) incl. toeslag kinderopvang, GROOT	85%	7,55%
WW premie (Awf) laag (aanstelling voor onbepaalde tijd)	85%	2,70%
WW premie (Awf) hoog (overige dienstbetrekkingen)	15%	7,70%
ZVW premie werkgever		6,75%

² Dat zijn de uren waarvoor geen ORT van toepassing is (weekdagen 07:00-20:00u, zaterdag 08:00-12:00u). Voor de opbouw van de ORT: zie bijlage 1.

Component sociale lasten	2022
Werkhervattingskas (gezondheidszorg)	1,14%
Transitievergoeding (2,78% * 1/3 * 15%)	0,14%
TOTAAL opslag sociale lasten	19,06%

Tabel 6: Opbouw sociale lasten (percentages 2022)

4. Opslag overhead

Dit betreft de kosten van de organisatie van waaruit de professionals werkzaam zijn. Dit is een ingewikkelde parameter die in de praktijk tot veel discussie leidt. Diverse onderzoeken laten zien dat er in de praktijk grote verschillen voorkomen. Deze verschillen, zowel tussen de verschillende branches als tussen vergelijkbare aanbieders binnen een bepaalde branche, omvatten een bandbreedte van soms wel tientallen procenten. Zo heeft ons eigen onderzoek voor de regio Gooi en Vechtstreek³ aangetoond dat de instelling met de 'grootste' overhead, een meer dan dubbel opslagpercentage kent als de instelling met de 'kleinste' overhead⁴.

Naast deze grote verschillen tussen organisaties, worden in de verschillende rapporten over onderzoeken naar de feitelijke opbouw en waarde van het percentage overhead, verschillende definities gehanteerd. Wij hanteren de volgende definities van de kosten die tot de (personele) overhead en overige kosten worden gerekend (zie ook bijlage 2 voor een uitvoeriger beschrijving):

Overhead

Overhead is het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Het primaire proces is het geheel aan diensten en voorzieningen dat door een zorgorganisatie geboden wordt aan een inwoner om direct in de behoefte aan begeleiding, verzorging, voeding te kunnen voorzien.

Personele Overhead

Niet- cliëntgebonden personele kosten ten behoeve van het primaire proces (leidinggevenden, hotelfuncties, terrein- en gebouwgebonden functies en overig niet-cliantgebonden personeel); inclusief een opslag voor andere personeelskosten (zoals reiskosten woon-werkverkeer, opleidingskosten, kosten werving & selectie).

Overige kosten

Overige (niet personele) kosten ten behoeve van het primaire proces (voeding, hotelmatige kosten, cliënt c.q. bewoner gebonden kosten, terrein- en gebouwgebonden kosten, afschrijving, huur, lease, interest en algemene kosten (waaronder ICT, kantoorbenodigdheden, marketing, abonnementen etc.). Hieronder verstaan we niet de kosten voor de locaties waar cliënten wonen en dagbesteding krijgen. Ook de cliëntgebonden hotelmatige kosten zijn hierbij niet inbegrepen; die volgen later in de paragraaf overige kosten. In dit onderzoek naar een reële waarde voor de opbouw van het taakgerichte budget voor Beschermd Wonen, hebben we verschillende benchmarks geanalyseerd en de definities en waarden met elkaar vergeleken. Publicaties van Berenschot⁵, met name naar aanleiding van de 'benchmark care' geven goed inzicht in de referentiewaarden en de verschillen die tussen branches

³ *Inzicht in overheadkosten ambulante Jeugdhulp en Jeugd-GGZ (onderzoek in de regio Gooi en Vechtstreek)*; Bureau HHM, 5 november 2018 (MK/18/1815/rtjggv); niet gepubliceerd.

⁴ Wij hanteren de percentages steeds als opslag op de kosten het personeel dat de dienstverlening uitvoert.

⁵ Zoals: VNG Rekentool en [Blog Berenschot \(maart 2021\)](#) en de [Rapportage Woerden e.o. \(april 2021\)](#)

voorkomen. Deze benchmark weerspiegelt het gemiddelde van de hele sector, zo blijkt uit de toelichting bij de rekentool.

Er zijn ons geen specifiek bronnen bekend uit de regio Parkstad die hier bruikbaar zijn voor het bepalen van een reële waarde voor de overhead bij beschermd wonen. Daarom zijn wij van mening dat de genoemde landelijke rapporten en goede basis vormen voor de het bepalen van een reële waarde voor de overhead in deze notitie. Op grond van deze analyse komen wij uit op een opslag voor overhead in de beoogde tarieven voor beschermd wonen in de regio Parkstad van **32,9%**.

Bron:

In de tabel 7 geven we weer op basis van welke percentages dit advies is gebaseerd. Daarbij hebben we eerst gekeken naar de overheadcijfers (als opslag op de kosten van uitvoerend personeel) per branche en vervolgens een gemiddelde bepaald op basis van de cao-mix die in de regio Parkstad van toepassing is.

Bron	GGZ	GHZ	SW
Rekentool VNG (update Q4 2021)	36,2%	26,4%	-
Rapport Berenschot Woerden (2021) ⁶	36,6%	27,3%	27,3%

Tabel 7: *Uitwerking overhead als opslag op de kosten van het direct dienstverlenend personeel*

5. Productiviteit

De basis voor de productiviteit is de inzet die in contact met de cliënt wordt geleverd. Deze 'direct cliëntgebonden inzet' wordt doorgaans face-to-face

geleverd, maar dit kan inmiddels ook deels worden overgenomen door 'ear-to-ear' en/of 'screen-to-screen' geboden inzet.

Onderdeel	Bij de aanbieder	Ambulant
Basis per fte op jaarbasis	1.878	1.878
AF: vakantiedagen, verlof, PBL, etc.	203	203
AF: feestdagen	50	50
AF: ziekteverzuim	115	115
Werkbare uren per fte per jaar	1.510	1.510
AF: scholing, intervisie	40	40
AF: algemeen, werkoverleg	50	50
Cliëntgebonden tijd	1.420	1.420
AF: dossiervorming, overleg, etc.	75	75
AF: reistijd van en naar cliënten	-	125
Productieve uren	1.345	1.220
productiviteit	(72%)	(65%)

Tabel 8: *opbouw productiviteit*

In tabel 8 laten we de opbouw van de productiviteit zien voor twee varianten waarin de ondersteuning wordt geboden (alle vormen van beschermd of begeleid wonen en dagbesteding waarbij de cliënt naar de aanbieder gaat; en nazorg waarbij de professional naar de cliënt reist). Daarbij is het aantal productieve uren per jaar afgeleid uit de bruto beschikbare aanstellingsuren (1.878) verminderd met de feest- en verlofdagen, ziekteverzuim en niet-

⁶ De in dit rapport tevens opgenomen opslag in de overhead voor hotelmatige kosten, zijn hierbij niet meegerekend; die kosten worden hierna in een separate opslag verwerkt.

cliëntgebonden uren. Hierbij krijgt de categorie ‘nazorg’ een aparte plek, omdat deze ondersteuning bij de cliënt thuis wordt geleverd en dus ook reistijd in mindering op de productiviteit wordt gebracht.

Bronnen:

Ziekteverzuim

Het landelijk gemiddelde ziekteverzuimpercentage in de sector zorg en welzijn ligt momenteel vanwege de Covid-pandemie hoger dan we hier als uitgangspunt hanteren. Door ook de periode van voor de pandemie te betrekken, krijgen we een genuanceerder beeld. Dit is volgens ons reëel, mede omdat de nieuwe contracten ingaan in 2023 en de COVID effecten dan wellicht weer zijn afgenomen en omdat de contracten voor langere tijd worden aangegaan. Daarom hebben we een analyse gemaakt van de verzuimcijfers over de periode 2018-2021. Dat hebben we gedaan met gegevens die zijn te vinden op inzet zorg.arbeidsmarktbeeld.nl (met cijfers van [Vernet](https://www.vernet.nl)). Daarin zijn overigens geen cijfers van de branche ‘Sociaal Werk’ opgenomen; die hebben we betrokken van [Sociaal Werkt](https://www.sociaalwerkt.nl). Door te meten over de periode 2018 – 2021 betrekken we het Covid-effect bij deze parameter. Aldus komen we uit op een gemiddeld ziekteverzuim van 6,14%. Dat staat gelijk aan **115 uur** per fte per jaar.

Reistijd

Voor de reistijd bij ambulante begeleiding gaan we uit van een professional die dit fulltime doet. We veronderstellen dat deze gemiddeld 9 dienstreizen per week uitvoert, met een gemiddelde reistijd van 20 minuten van cliënt naar cliënt.

⁷ Door voor een weerstandsvermogen te zorgen voorkomt een organisatie dat het meteen in financiële problemen komt bij een calamiteit. De weerstandsratio geeft aan in hoeverre een organisatie eventuele calamiteiten financieel op kan vangen.

⁸ Brancherapport gezondheidszorg, te downloaden via www.ey.com/barometer

No-show

In deze opbouw van de productiviteit is geen rekening gehouden met ‘no-show’ die kan voorkomen bij ambulante begeleiding en bij dagbesteding. Dit doen we omdat de gemeenten ervan uitgaan dat de aanbieders actief beleid voeren ter voorkoming van no-show.

6. Risico-opslag

Om de continuïteit richting cliënten en werknemers te garanderen, moet een aanbieder rekening houden met (financiële) tegenvallers. Om die tegenvallers te kunnen opvangen, heeft een aanbieder een weerstandsvermogen⁷ nodig. Hiertoe is een opslag voor het creëren van dergelijke buffers realistisch. De hoogte van de opslag is onderwerp van discussie; er zijn geen landelijke richtlijnen voor wat hierbij reëel genoemd kan worden. Bij de berekening is uitgegaan van een percentage van **2%**. Overigens is deze risico-opslag niet bedoeld voor het dekken van kosten van innovatie van de dienstverlening.

Bron:

Voor deze opslag zijn geen objectieve en onafhankelijke bronnen bekend. We baseren op overwegingen die ook elders reëel worden gevonden. Zie bijvoorbeeld de rapportage van Berenschot voor Woerden (zie de link in voetnoot 5). Een toets is bovendien dat het gekozen percentage boven het gemiddelde rendement van de sector over 2020⁸ ligt.

7. Overige kosten

Locatiekosten Dagbesteding

De hoogte van de kosten van de locatie bij dagbesteding, leiden we af uit de NZa-tarieven voor de normatieve huisvestingscomponent (NHC) en de normatieve inventariscomponent (NIC) voor dagbesteding in de Wlz (de Modulaire Pakketten Thuis). Onderstaand overzicht is gebaseerd op de bijlagen bij de [NZa-beleidsregels Prestatiebeschrijvingen en tarieven zorgzwaartepakketten en volledig pakket thuis 2022](#).

NHC en NIC-tarieven dagbesteding voor Wlz (prijspeil 2022)	
Dagbesteding	Maximum tarief per dagdeel
H900: VG Licht	€ 7,17
H001g: GGZ Wonen 1	€ 8,66

Tabel 9: NHC en NIC voor dagbesteding (bron NZa- beleidsregels BR/REG-22125b en 22124)

Op basis van de bovenstaande tarieven hanteren we een bedrag van **€ 8,00 per dagdeel** ter dekking van de kosten van de locatie. Daar komt een vergoeding bij voor het verstrekken van lichte catering en, bij de combinatie van twee aaneengesloten dagdelen, de kosten van een lunchmaaltijd. De kosten daarvan leiden we af van de overzichten van het NIBUD. Daaruit blijkt dat hiervoor per dag rekening moet worden gehouden met op bedrag van € 2,99 per dag voor een persoon van 14-50 jaar⁹. Op grond daarvan rekenen we **€ 1,50 per dagdeel** voor de kosten van koffie, thee en eenvoudige broodmaaltijd.

⁹ Zie: <https://www.nibud.nl/consumenten/wat-geeft-u-uit-aan-voeding/>

¹⁰ Zie de [bijlage 4 bij de NZa- beleidsregel BR/REG-22125-b](#)

¹¹ Zie: https://puc.overheid.nl/nza/doc/PUC_212521_22/1/

Wooncomponent bij Beschermd Wonen: kapitaallasten

Dit betreft de kosten van de gebouwde voorziening waarin de cliënten verblijven (huur, onderhoud, interest, inrichting, etc.). Volgens ligt het voor de hand liggend de kosten hiervan normatief af te leiden van de Normatieve Huisvestingscomponent (NHC) en de Normatieve Inventariscomponent (NIC) van vergelijkbare zorgprofielen in de Wlz¹⁰. Daarbij moet worden aangetekend dat het in de Wlz gaat om voorzieningen waar cliënten de rest van hun leven blijven wonen, terwijl Beschermd Wonen onder de Wmo vooral van tijdelijkheid uitgaat. De inzet wordt immers toenemend gericht op beschermd thuis.

Op basis van analyse van de GGZ-B pakketten komen wij tot een gemiddelde waarde voor de kapitaallasten van **€ 25,= per cliënt per etmaal**, gemeten over de pakketten 1 t/m 4.

Wooncomponent bij Beschermd Wonen: hotelmatige kosten

Dit betreft alle kosten die samenhangen met het wonen bij de aanbieder, zoals het voorzien in maaltijden, schoonmaak, beddengoed, etc. De kosten hiervan kunnen volgens ons eveneens modelmatig worden afgeleid van de vergelijkbare kosten die onder de Wlz in rekening worden gebracht. Hier is onlangs uitvoering onderzoek naar gedaan¹¹. Daarbij kijken we naar de kosten van voeding, de cliënt c.q. bewonergebonden kosten, andere hotelmatige kosten en energiekosten. Vanwege de parallel met beschermd wonen, kijken we hierbij naar de GGZ B-profielen 1 t/m 6. De hotelmatige kosten in deze pakketten bedragen gemiddeld circa € 25 per dag (prijspeil 2016).

Voor beschermd wonen prijspeil 2023 hanteren we **€ 26,50 per cliënt per etmaal**. De bewonergebonden kosten in BW zijn doorgaans iets lager zijn dan in B-pakketten met behandeling, met name vanwege de afwezigheid van behandelruimten. Daarom gaan we uit van een gematigde indexatie van 2016 naar 2022.

Groepsgrootte

Bij beschermd wonen is sprake van groepsgerichte ondersteuning. Dat betekent dat de kosten van de professional kunnen worden gedeeld over meerdere cliënten. In de berekeningen voor de intramurale variant van beschermd wonen gaan we uit van een gemiddelde inzet per cliënt; bij dagbesteding is de groep wel relevant. We gaan voor de dagbesteding uit van groepen van gemiddeld 8 cliënten.

Opdracht	Gemiddelde groepsgrootte (per professional)
Dagbesteding	Gemiddeld 8 cliënten

Tabel 10: gemiddelde groepsgrootte bij dagbesteding

Toezicht intramuraal (wakende wacht)

Bij beschermd wonen intramuraal verblijft de cliënt bij de aanbieder. Dat betekent dat ook 's nachts toezicht en nabijheid gegarandeerd worden. In het algemeen is er een slaapwacht voor de periode (22:00-07:00u). De kosten daarvan berekenen we als volgt:

- Eén nachtdienst op 32 cliënten.
- De wakende wacht is ingeschaald op 100% MBO-3 niveau (zie tabel 3).
- De duur van een nachtdienst is 9 uur.
- We rekenen met een opslag ORT van 45,1% conform de berekening in bijlage 1 (zie ook de tekst van paragraaf 2).

Toezicht ambuland (bereikbaarheid)

Bij de ambulante variant van beschermd wonen dient de aanbieder ook buiten de werkuren bereikbaar te zijn, zodat er binnen 30 minuten inzet kan worden geleverd. Dit vraagt om een lichte variant van toezicht in de vorm van een bereikbaarheidsdienst. Daarbij gaan we ervan uit dat de aanbieder tijdens de reguliere werkuren (08:00-18:00u) op werkdagen regulier bereikbaar is; daarbuiten wordt een bereikbaarheidsdienst geregeld. Dat betreft derhalve 14 uren op werkdagen en 24 uren op weekend- en feestdagen. Voor de bekostiging van deze variant hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Bereikbaarheid wordt gezien als consignatiedienst, die wordt in tijd vergoed op basis van de volgende cao-afspraken:
 - doordeweekse dagen: 1/18 uur compensatie per uur bereikbaarheid (dit gaat om 256 dagen);
 - weekenddag: 2/18 uur compensatie per uur bereikbaarheid (dit gaat om 102 dagen);
 - feestdagen: 3/18 uur compensatie per uur bereikbaarheid (7 dagen).
- Op basis daarvan is voor een heel jaar bereikbaarheid in de nachtelijke uren een compensatie nodig van bijna 500 uren; dit komt overeen met **9,6 uur per week**.
- We gaan ervan uit dat er gemiddeld **één uur actieve inzet** per nacht nodig is. Dat ene uur berekenen we conform de slaapwacht (zie hierboven)
- De bereikbaarheid wordt georganiseerd voor **gemiddeld 32 cliënten**. Dat betekent dat alle kosten door 32 cliënten kunnen worden gedeeld.

Toezicht bij de 'tussenvariant'

Bij de tussenvariant die in de regio Parkstad naar verwachting belangrijk wordt (ambulante ondersteuning gecombineerd met woonzorg), worden beide varianten gecombineerd. Dat betekent dat er voor de cliënten die op verschillende locaties wonen is een wakende wacht aanwezig, die in geval van nood een beroep kan doen op een achterwacht (bereikbaarheid).

Regionale capaciteit en inzet per cliënt

Benodigd aanbod

Op basis van informatie uit de regio, is in 2022 de volgende totale capaciteit beschikbaar voor het opvangen van de hulpvragen in de regio:

- 104 plaatsen voor beschermd wonen intramuraal;
- 50 plaatsen voor beschermd wonen ambulant;
- 90 plaatsen voor beschermd wonen door middel van een PGB, waarvan bij ca. 40 daarvan ook een wooncomponent aan de orde is;
- individuele maatwerkvoorzieningen.

Benodigde inzet

Om de doorrekening te kunnen maken, gaan we uit van een gemiddelde inzet per cliënt per week. De voorlopig gekozen waarden vormen een afspiegeling van wat elders in het land bij vergelijkbare vormen van ondersteuning wordt geboden. Vanwege de wijze waarop beschermd Wonen in de afgelopen jaren in de regio Parkstad is bekostigd, is geen concrete informatie beschikbaar over de feitelijke praktijk in de regio. Deze gemiddelde inzet zal daarom in dialoog met de huidige gesubsidieerde aanbieders worden aangescherpt.

Component	Ambulant	Amb. met Woonzrg	Intramuraal
Woonzorg	-	Gem. 5 uur per week	Gem. 5 uur per week
Indiv. begeleiding	Gem. 5 uur per week	Gem. 5 uur per week	Gem. 5 uur per week
Dagbesteding	Gem. 5 dagdelen	Gem. 5 dagdelen	Gem. 5 dagdelen
Verblijf	Nee	Nee	Ja
Toezicht	24/7 bereikbaarheid	Combinatie van beide	Wakende wacht
Berekend budget	€ 29.106 /cliënt/jaar	€ 53.242 /cliënt/jaar	€ 69.419 /cliënt/jaar

Tabel 11: opbouw van de drie varianten van beschermd wonen in Parkstad (inclusief het berekend budget per cliënt per jaar, prijspeil 2023)

Taakgericht budget

Op grond van alle hiervoor genoemde parameters komen we tot de volgende berekening van het virtuele taakbudget.

Variant	Actueel aantal	Prijs per eenheid	Aandeel budget
BW ambulant	50	€ 29.106	€ 1.455.300
BW tussenvariant	-	€ 53.242	-
BW intramuraal	104	€ 69.419	€ 7.219.576
Waarde alle PGB's			€ 2.300.000
Waarde maatwerk			€ 2.400.000
TOTAAL			€ 13.374.876

Tabel 12: Opbouw virtueel taakbudget Beschermd Wonen Parkstad (prijspeil 2023)

De cijfers in tabel 12 hebben uitsluitend betrekking op de uitvoering van beschermd wonen in de verschillende varianten. De overige parameters die betrekking hebben op de werkwijze met het beoogde veelkleurig samenwerkingsverband zijn hierin niet verwerkt. Dit betreft de transformatie-effecten, innovatiekosten en meerkosten uitvoering (zie tabel 2 op blz. 5).

Bijlage 1: berekening ORT

Bij de reguliere woonzorginzet op de groepen beschermd wonen (uitgaande van een inzet van 15 uren verspreid over alle dagen van de week):

ORT begeleidingsuren		inzet	ORT	aandeel
doordeweek 00:00-06:00	44%	13	0,0%	
doordeweek 06:00-07:00	22%		0,0%	
doordeweek 07:00-20:00	0%		0,0%	
doordeweek 20:00-22:00	22%		2,9%	
doordeweek 22:00-24:00	44%		0,0%	2,9%
zaterdag 00:00-06:00	49%	1	0,0%	
zaterdag 06:00-08:00	38%		2,5%	
zaterdag 08:00-12:00	0%		0,0%	
zaterdag 12:00-22:00	38%		10	25,3%
zaterdag 22:00-24:00	49%		0,0%	27,9%
zon/feestdagen	60%	15	60,0%	60,0%
	inzet	15		14,6%

Bij de inzet van een slaapwacht gedurende de nachtelijke uren, eveneens verspreid over alle dagen van de week:

ORT inzet slaapwacht		inzet	ORT	aandeel
doordeweek 00:00-06:00	44%	6	29,3%	
doordeweek 06:00-07:00	22%	1	2,4%	
doordeweek 07:00-20:00	0%		0,0%	
doordeweek 20:00-22:00	22%		0,0%	
doordeweek 22:00-24:00	44%	2	9,8%	41,6%
zaterdag 00:00-06:00	49%	6	32,7%	
zaterdag 06:00-08:00	38%	1	4,2%	
zaterdag 08:00-12:00	0%		0,0%	
zaterdag 12:00-22:00	38%		0,0%	
zaterdag 22:00-24:00	49%	2	10,9%	47,8%
zon/feestdagen	60%	9	60,0%	60,0%
	inzet	9		45,1%

Bijlage 2: Beschrijving van de kosten die onder de overhead zijn gerekend

Bij een aantal kostencomponenten verwijzen we naar de nummers uit het Prismant rekenschema voor zorginstellingen, een in de sector erkende opbouw van de administratie.

Overhead

Overhead is het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Het primaire proces is het geheel aan diensten en voorzieningen dat door een zorgorganisatie geboden wordt aan een cliënt, om direct in de behoefte aan begeleiding, verzorging, voeding (en verpleging, behandeling, opvoeding) van de cliënt te voorzien.

(Personele) Overhead

Niet-clientgebonden personele kosten ten behoeve van het primaire proces (leidinggevend, hotelfuncties, terrein- en gebouwgebonden functies en overig niet-clientgebonden personeel). Ook de overige personeelskosten vallen hieronder. Hierbij gaat het om de kosten van werving en selectie, extra verzuimkosten, kosten van scholing en reiskosten. Dat zijn de rekeningen uit rubriek 423 van het Prismant schema.

Overige kosten

Overige (niet personele) kosten ten behoeve van het primaire proces (voeding, hotelmatige kosten, cliënt c.q. bewoner gebonden kosten, terrein en gebouw gebonden kosten, afschrijving, huur, lease, interest en algemene kosten (waaronder ICT, kantoorbenodigdheden, marketing, abonnementen etc.).

Kosten van voeding

Totaaltelling van de materiële kosten die verband houden met de bereiding en verstrekking van maaltijden en andere voedingsproducten. In het Prismant rekenschema zijn dit alle rekeningen uit rubriek 43.

Andere hotelmatige kosten

Deze kostengroep bevat de materiële kosten die aan de hotelfunctie van de instelling kunnen worden toegerekend (inclusief de kosten van het vervoer van cliënten), met uitzondering van de kosten van voeding. In het Prismant rekenschema zijn dit rekeningen uit rubriek 44.

Algemene kosten

Kosten van algemene aard. Denk hierbij aan: kosten voor dienstreizen, materiele kosten voor administratie en registratie, ICT, communicatiekosten, kosten algemeen beheer, zakelijke lasten en verzekeringen, kosten audiovisuele apparatuur en andere algemene kosten. In het Prismant rekenschema zijn dit alle rekeningen uit rubriek 45.

Cliënt c.q. bewoner gebonden kosten

Dit betreft o.a. kosten voor onderzoek, laboratorium, geneesmiddelen en hulpmiddelen. In het Prismant rekenschema zijn dit alle rekeningen uit rubriek 46.

Terrein- en gebouwgebonden kosten

Het betreft hier de kosten die worden gemaakt voor onderhouden de dotaties die worden gedaan aan groot onderhoud, en de kosten voor nutsvoorzieningen: gas, elektriciteit, water. In het Prismant rekenschema zijn dit alle rekeningen uit rubriek 47.

Afschrijvingen, huur en leasing en interest

Afschrijvingskosten en huur van vervoersmiddelen, immateriële activa, gebouwen, automatisering, financieringskosten en dotaties egalisatie. In het Prismant rekenschema zijn dit alle kosten die vallen onder rubriek 48.